

กรรมชี้เจตนา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๒

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถึงหัวใจเลย เพราะว่าคนเราทุกซั่มันทุกซั่มันที่ใจ พระพุทธเจ้าสอนเน้นลงที่ใจ เน้นลงที่ใจ ใจเป็นภษณะใส่ธรรม ใจนะเป็นภษณะใส่ธรรม ใจมีกิเลส ฉะนั้น ใจต่างหากที่ว่ามันเป็นเจตนาทำความชั่ว ความคิด ความเจตนาออกมา ที่นี้มันวางเจตนา มา เจตนามันรู้ที่อยู่ว่าผิด คนทำผิดต้องรู้ว่าผิด คนไหนทำผิด เจตนาตั้งไว้ผิด รู้ว่าผิดแน่นอนเลย เพียงแต่พยายามจะให้สังคมยอมรับว่าถูก สังคมยอมรับนะ เขาพยายามจะกลบเกลื่อนเอาไว้ด้วยกิริยาภายนอกไป

นี่อาจารย์มหาบัวสอนประจำนะ “ความคึกคะนองของใจ คือกิริยาที่แสดงออกมา มันจะรู้ว่าใจคนนั้นคิดอย่างไร” ย้อนกลับไปที่ใจ ความคึกคะนองของใจมันแสดงออกมา นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อความเป็นธรรมใจ เจตนาว่าเป็นธรรม ส่งเสริมศาสนา รักศาสนามาก รักมาก รักศาสนามาก ถ้าคนรักศาสนามาก ศาสนาอยู่ที่ไหน? ศาสนา ศาสนธรรมนี้เป็นคำสั่งสอน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์นี้เป็นตัวศาสนานะ ศาสนธรรม ธรรมวินัยเป็นตัวศาสนา ตัวศาสนาที่สอน ตัวศาสนาที่สอนนั้นเป็นกิริยาของธรรม เห็นไหม เป็นตำราของธรรม แล้วไปปิดเบี่ยงเบี่ยงเบนทั้งหมดเลย เบี่ยงเบนไปเพื่อจะให้เข้าถึงเจตนาความคิดของตัว มันเป็นไปได้อย่างไร?

คนเราเจตนาบริสุทธิ์นะ เจตนาบริสุทธิ์ จิตใจๆ เขาว่านะจิตมันจะใส ไสขนาดไหนมันก็จิตเต็มแท้นั่นส่องใส จิตใสๆ นั่นนะ ว่าจิตใสๆ ถ้าคนเรามีความบริสุทธิ์ใจ ว่าจิตมันใส มันส่องใส จะไปพูดอย่างไรไม่ได้เพราะมันใส ก็มันใสมันก็แค่จิตใจ มันแค่สมาธิมันจะเป็นประโยชน์อะไร? อุปกิเลส เห็นไหม โอปปายะ โอภาส จิตใจ จิตสว่างมันเป็นอุปกิเลสทั้งนั้น ในตำรามันก็บอกอยู่ ถ้ามันคนบริสุทธิ์ใจ จิตใสๆ มันก็เข้ากับอุปกิเลส จิตส่องใส จิตใสๆ มันมีอะไร?

ถ้าคนเรามันเจตนาบริสุทธิ์ มันเทียบเข้าไปในธรรมและวินัย ในธรรมะพระพุทธเจ้ามันทั้งหมดแล้วแหละ จิตส่องใสเป็นอุปกิเลสทั้งหมด จะใสขนาดไหนมันก็ใสอุปกิเลส จะหยุดนิ่ง จะ

ไสอย่างไรมันก็อุปกิเลส แล้วมันพ้นออกไปได้อย่างไร? มันไม่ได้พ้นออกไป แต่ทำไมแอบอ้างว่าอันนั้นเป็น จิตใสนี้เป็นนิพพาน จิตใสนี้เป็นที่พัก เป็นจุดหมาย เป้าหมายของศาสนาพุทธล่ะ? มันโกหกตัวเอง มันหลอกตัวเองทั้งหมด ทั้งๆ ที่ตัวเองก็ต้องรู้ว่าจิตมันออกมามันไสขนาดไหนก็แล้วแต่ แต่ความคิดออกมามันเป็นทุจริตได้อย่างไร?

ถ้าจิตมันบริสุทธิ์ใจ ความผิดพลาด นี่มันต้องยอมรับความผิดพลาด พอยอมรับความผิดพลาดแล้วมันต้องรีบแก้ไข เพราะคนเรามันต้องการความถูกต้องใช่ไหม? ต้องการชำระกิเลสในหัวใจใช่ไหม? จิตใสบ้าง มันอุปกิเลส ๑๖ มันก็ซัดอยู่ ไม่ต้องมายืนยันภาคปฏิบัติเลย ในตำราก็บอกไว้ชัดมาก แล้วพูดว่าจิตมันใส จิตมันใส จิตมันใสนี้จิตมันดี ดีได้อย่างไร? ถ้าดีจะทำความชั่วอย่างนี้ได้อย่างไร?

แล้วก็ตั้งใจ เห็นไหม ตั้งใจอยู่แล้ว ตั้งใจกลบเกลื่อนไว้หมดแล้ว คิดว่ามันจะอยู่เหนือกฎหมายไป พอเหนือกฎหมายนี่ออกแล้ว ร้องศาลรัฐธรรมนูญว่ามีความแตกต่าง ก็รู้ว่ามันแตกต่าง ถ้าไม่รู้ว่าแตกต่างทำไม? ถ้ารู้ว่าแตกต่าง เวลายันมาว่าผิดจากพระไตรปิฎกนี้ถูกพระไตรปิฎกต่างหากผิด พระไตรปิฎกต้องแก้ไขพระไตรปิฎกนู่นนะ มันรู้มาแต่แรกว่าความแตกต่าง แต่เพียงแต่กลบเกลื่อนไว้ แล้วไปแยกเป็นนิกายใหม่ ไปตั้งนิกายใหม่ นิกายใหม่ก็เป็นนิกายใหม่ไปสิ นิกายใหม่มันต้องบริสุทธิ์ใจจากนิกายใหม่มาตั้งแต่ที่แรกสิ

นี่อ้างอิงอิงพระพุทธรูปเจ้าทั้งหมดเลย เอาพระพุทธรูปเจ้าเป็นตัวขายทั้งหมดเลย เสร็จแล้วก็ลบล้างพระพุทธรูปเจ้าทั้งหมดเลย แล้วก็ว่าตัวเองถูกต้องด้วยนะ แล้วพอมาถึงก็อ้างศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญใครเป็นคนร่างขึ้นมา ศาลเป็นผู้แต่งตั้งขึ้นมา สสร. เพิ่งตั้งขึ้นมา รัฐธรรมนูญเพิ่งตั้ง ใครเป็นคนร่าง? หัวดำๆ เป็นคนร่าง กฎหมายโลกเป็นกติกากองสังคมนั่น รัฐธรรมนูญเป็นกติกากองสังคม สังคมร่างขึ้นมา คนร่างขึ้นมา แล้วพระนี่ไปอ้างรัฐธรรมนูญมาแอบอิงมาเป็นทีพึ่ง มาเป็นที่เกาะรัฐธรรมนูญนั้น

รัฐธรรมนูญกับธรรมวินัยมันต่างกันตรงไหน? ต่างกันราวฟ้ากับดิน ธรรมวินัยสูงกว่ารัฐธรรมนูญมหาศาล เพราะธรรมวินัยเข้าถึงใจ รัฐธรรมนูญเพียงปกป้อง เพียงแต่หลบหลีกหาเอาที่ว่าตรงไหนสังคมเห็นว่าถูกต้องเท่านั้นเอง สังคมเห็นว่าถูกต้องนะ สังคมคนที่มิเกล็ดถูกต้อง อ้างศาลรัฐธรรมนูญ อ้างให้รัฐธรรมนูญปกป้อง ถ้ารัฐธรรมนูญดีความแล้ว คนจะขัด

รัฐธรรมนูญไม่ได้เลย นั่นมันกฎหมายสูงสุดของประเทศ เห็นไหม กฎรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญ
นี้ยอมรับ

รัฐธรรมนูญยอมรับอยู่ รัฐธรรมนูญยอมรับว่าสิทธิเสรีภาพการนับถือ แต่มันต้องมีเจตนา
บริสุทธิ์ ตัวเอง همینอย่างกับจี แล้วก็ไปอ้างรัฐธรรมนูญมาคุ้มครองไง เหมือนอย่างกับจีนะ
ความเห็นตามความคิดอยู่ ก็รู้ว่าความแตกต่าง รู้ตั้งแต่ที่เร็วกว่าคิด แต่ทำความคิดไปแล้ว
เพราะมีเจตนาทำความผิด มีเจตนาจะกลั่นกินเขา มีเจตนาจะรวบรัดเขา มีเจตนาทุจริตมาแต่แรก
แล้วพอทำไปแล้วเขารู้ทัน เรื่องมันยังไม่จบ ถ้าเรื่องมันจบไปแล้วนะศาลรัฐธรรมนูญก็ไม่พูดถึง

ศาลรัฐธรรมนูญนี้เป็นคฤหัสถ์เขาเป็นคนบัญญัติขึ้นมา มันเล็กน้อย สิ่งใดที่ไปขัดกับ
ความตัวเองที่จะกลั่นกินเขาได้นั้นนะ อันนั้นก็มาขัด แต่เวลาตัวเองจนตรอกจนมุมก็ไปอ้างสิ่งที่
ตัวเองเห็นว่าต่ำต้อยไป อ้างว่าต่ำต้อย เห็นไหม แต่เดิมทำบุญที่วัดไหนก็ไม่ได้บุญหรือ ทำบุญที่
ไหนก็ไม่ได้บุญ เพราะพระไม่ดี แต่ตอนนี้ว่าพระมาทั้งหมดเพราะศรัทธา นี่เวลาอ้าง ๕๐
เปอร์เซ็นต์ อ้างครึ่งหนึ่ง บังไว้ครึ่งหนึ่ง บังเจตนาความชั่วไว้ครึ่งหนึ่งตลอดไปเลย อ้างว่าทำบุญ
ที่อื่นไม่ได้บุญ ต้องทำบุญกับที่นี่ เพราะที่นี้ไปถวายพระพุทธรูปเจ้าได้ถึงต้นตอ ถ้าทำบุญที่อื่นได้
ครึ่งเดียว แล้วเวลาจนตรอกจนมุมมา เห็นไหม พระศรัทธา พระมา

นี่ก็เหมือนกัน อ้างศาลรัฐธรรมนูญ ลองถ้าพูดถึงคนเข้าใจ ศาลรัฐธรรมนูญนี้ขัดบัญญัติ
ธรรมวินัยพระพุทธรูปเจ้าที่ผู้สืบทอดเป็นคนบัญญัตินะ พระพุทธรูปเจ้าเป็นคนบัญญัติธรรมและวินัย
อันนี้มา นานาสังวาสมันก็เป็นนานาสังวาส ถ้าเป็นต่างนิกายมันต้องเป็นต่างนิกายมา ต่างนิกาย
มันก็เริ่มต้นตั้งแต่จุดตรงไหน? นี่บวชมาในเถรวาทไป บวชมากล่าวคำอาโมะ กันเตมา
ตลอดไป แล้วพอทำไปบอกมีความแตกต่าง

มันทุจริต มันฆ่าพ่อมันตั้งแต่ยังเป็นพระอยู่นั้นนะ ฆ่าความเห็นนั้นไป ความเห็นแตกต่าง
ไป ความแตกต่างนี้มันต้องแตกต่างในหัวใจสิ ปัญญาที่หมุ่นไป หมุ่นไปให้ได้สิ เอามาชำระกิเลส
ให้ได้ แต่ไม่ใช่ชำระกิเลส นี่มันสะสมกิเลสไป สะสมกิเลส สะสมเข้ามาสิ สะสมกิเลสว่าความ
แตกต่างให้มันออกไปจากข้อบังคับเดิมไป มันน่าเศร้าใจตรงที่ว่าศาสนาพุทธเรานี้ะ ในโลก
ปฏิบัติ มันมีเมืองไทยเรานี้จุดเด่นที่สุดเลย แม้แต่ที่ว่าลังกา เขาไปดูกันมาว่าที่ลังกานี้ะเป็น
ศาสนาที่เพียวๆ ศาสนาที่ดี

ดีจริงอยู่แต่ดีในพิธีกรรม เพราะพวกพระ พวกยุโรปวชามาก ผ่านจากอินเดียมา มาอยู่ที่ลังกา ต้องมาที่เมืองไทยถ้าอยากจะเข้าถึงแก่นของธรรม จะเข้าถึงแก่นของธรรม ปฏิบัติอยู่ที่เมืองไทย เมืองไทยมีสำนักปฏิบัติมาก แต่สำนักปฏิบัติมันต้องซื่อสัตย์กับธรรมวินัยลี ซื่อสัตย์กับธรรมวินัย ซื่อสัตย์กับตัวเองลี ไม่ใช่สำนักปฏิบัติแต่เปลือกว่าสำนักปฏิบัติ แต่ปฏิบัติเข้าไป แล้วปฏิบัติเอาหลักแก่นของศาสนา หรือปฏิบัติไปเพื่อเอากิเลสของตัวเอง

จิตใสๆ อันนี้เป็นใสสุดยอด ใสนั่นมันก็คืออวิชชา อุปกิเลสมันครอบงำอยู่ ความหลงไหล ความหลงในการปฏิบัติมันต้องยอมรับลี ความเศร้าหมองในใจมันต้องมีแน่นอน ความทุกข์ในใจ ถ้าคนมันซื่อสัตย์ต่อตัวเองนี่มันเห็น ในเมื่อตัวเองยังว่าแห้ว ในเมื่อตัวเองยังมีความทุกข์อยู่ ในเมื่อใจยังไม่เป็นอิสระ อย่างมันก็มีทุกข์ มีความทุกข์ในใจ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ เป็นไปไม่ได้หรือว่าจิตนี้มีกิเลสอยู่จะมีความสุข

จิตที่มีกิเลสอยู่นะ มันจิตส่องใสในเมื่อจิตนี้เป็นสมาธิ มันส่องใส มันจะมีความสุขต่อเมื่อเข้าไปอยู่ในสมาธินั้น สัพเพ ธัมมา อนัตตา ธรรมทั้งหลายต้องแปรสภาพทั้งหมด ในเมื่อทำจิตให้เป็นสมาธิ จิตนั้นต้องเสื่อมจากสมาธิแน่นอน มันเป็นกุปปกรรม มันยังเป็นกุปปกรรมอยู่ มันยังต้องเสื่อมสภาพ มีความเจริญแล้วมีความเสื่อม เพราะตัวมันเองก็เป็นอนัตตา

ในตัวของสมาธิเองนั้นก็เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป ต้องเป็นอนัตตาตลอด ธรรมทั้งหลายนี้เป็นอนัตตาตลอด เป็นอนัตตาเพราะว่ามันแค่ส่องใส มันไม่ได้ขุดขุย มันไม่ได้หากาย เวทนา จิต ธรรม ไม่ได้ชำระกิเลสตามความเป็นจริง มักจะอริยสังขังยังไม่ได้เกิด ภาวนามยปัญญายังไม่มี แก่นของศาสนา คืออริยมรรคต่างหาก

ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้นจากการขุดขุย จากการถากถางจิต จากการถากถางไอ้ความส่องใส ไอ้ความส่องใสนี้เป็นอุปกิเลส เห็นไหม จิตส่องใสนี้เป็นจิตเดิมแท้ จิตส่องใสแต่หมองไปด้วยอุปกิเลส ขณะที่ส่องใสอยู่ตัวมันชำระ มันปล่อยวางอุปกิเลสไว้ ซ่อนไว้อยู่ได้ความส่องใส นั่นแล้วไม่ได้ชำระกิเลส เพราะไม่ได้ อริยมรรคเลย

ศาสนาพุทธสอนถึงอริยมรรคนะ เห็นไหม ความดำริชอบ ดำริในความส่องใสนั่นมันมีกิเลสอยู่ ความส่องใส กิเลสมันซุกอยู่ในความส่องใส นั่น ความส่องใส นั่น ความเพียรชอบ ชอบในการชำระกิเลสในความส่องใส นั่น การงานชอบ ชอบเพราะการขุดขุยหา หรือเพ่งดูว่าไอ้ความ

ผ่องใสนั้นมันเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป มันเป็นไตรลักษณ์ในความผ่องใสนั้น ความผ่องใสนั้น มันต้องแปรสภาพตลอด มันตั้งอยู่ด้วยความผ่องใสตลอดไปไม่ได้

นี่ถึงความคำริชอบ การงานชอบ ชอบลงกับความผ่องใสนั้น ความเพียรชอบ ถ้าชอบ ต้องใคร่ครวญดูความผ่องใสนั้น ไม่ใช่ใคร่ครวญดูกระเป๋าทูเขา ไม่ใช่ใคร่ครวญดูเงินของใครจะ ให้มากให้น้อย ไม่ใช่ใคร่ครวญดูด้วยการเอาเงินซื้อมรรค ผล นิพพานได้ ไม่ใช่ใคร่ครวญว่าใครมี เงินมาก คนนั้นมีวาสนาเข้าถึงมรรค ผล นิพพาน ทุกตะเข้ญใจก็เข้าถึงได้ ในเมื่อหัวใจนั้นยังมีอยู่ เห็นไหม นี่การชอบงานใคร่ครวญกิเลสของตัวต่างหาก ใคร่ครวญใจของตัว ใคร่ครวญกิเลสของ ตัว

พระพุทธเจ้าสอนว่า “พุทโธ ชัมโม สังโฆอยู่ที่ใจผู้ปฏิบัติใจ” ไม่ต้องอ้างหรือกว่าเป็น อาจารย์หรือเป็นลูกศิษย์ เป็นอะไรก็ได้ถ้าเชื่อพระพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เห็น ใหม่ม เชื่อคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วขุดค้ำเข้ามาที่ใจของตัว ต้องมีการ ขุดค้ำ มีการชำระ มีการขุดค้ำชำระนั่นคือการเริ่มต้นของภาวนามยปัญญา การทำจิตสงบเข้ามา มันมีมาก่อนศาสนาพุทธ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้บัญญัติศาสนา มันก็มีทำจิตผ่อง ใสอยู่แล้ว

กาพเทวิล อาพารดาบส จิตผ่องใสไหม? เข้าสมาบัตินะ มันยังดีกว่าเราอีก เพราะเข้า สมาบัติแล้วเขายังทรงอยู่ได้ ไปถึงอยู่บนพรหม ขนาดพระพุทธเจ้าเกิดมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะยัง มาดู ยังเป็นอาจารย์สอนเจ้าชายสิทธัตถะด้วย แต่เจ้าชายสิทธัตถะสลัดทิ้งทั้งหมดในความผ่องใส นั้นใจ ในความเป็นสมาบัติ เป็นฌานอันนั้นมันสลัดทิ้งทั้งหมด เพราะมันเป็นหนึ่งเดียว มันยังไม่ เป็นสัมมาด้วย เพราะมันทำให้จิตนี้ส่งออกไป เห็นไหม การทำใจให้ผ่องใสแล้วขึ้นไปอยู่บน พรหม จิตมันบังคับให้ตัวเองลอยขึ้นไปบนพรหมได้ มันส่งออกหรือมันส่งเข้านั้นนะ? มันชำระ กิเลสหรือมันเพิ่มกิเลสนั้นนะ?

เป็นผู้ที่เป็นศาสดาสอนเขาทั้งหมด ทุกคนต้องอยู่ใต้อำนาจของตัวเองทั้งหมด มีความ ผ่องใส แล้วสร้างความผ่องใสไว้ มันน่าชมเชยที่เขารักษาจิตของเขาได้ เพราะมันเจริญแล้วเสื่อม แล้วเขายังรักษาไว้คงที่ได้ เขาเก่งตรงนี้ใจ เขายังดีกว่าคนที่ทำจิตผ่องใสแล้วเสื่อมไปหมด ใช้ ความคิดของตัว ใช้กิเลสของตัวทั้งหมดมาหลอกหลวง

ทั้งๆ ที่ปัญญาตนว่าเป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีมัคคะอริยสังขังในการชำระความฟ่องใสนั้นให้หมดไป ความฟ่องใสนั้นต้องแตกสลายไป ความฟ่องใสนั้นจะไม่มีอยู่ในจิตที่เป็นของจริงเลย เพราะความฟ่องใสนี้เป็นแค่จิตมันเข้าไปอยู่ที่ความสงบ แล้วมันเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป แต่ถ้าเอาความฟ่องใส เอาจิตที่มันสงบนั้นยกขึ้นวิปัสสนา อันนี้ต่างหากคือแก่นของศาสนา

“สุภัททะ เธออย่าถามให้เสียเวลาไปเลย ในศาสนาไหนไม่มีมรรค ในศาสนานั้นจะไม่มีผลเด็ดขาด ในศาสนาเรามีมัคคะอริยสังขัง มรรค มรรคเครื่องดำเนินนี้เป็นทางของการชำระกิเลสต่างหาก สุภัททะอย่าถามให้ชักช้าไปเลย บวชเกิดแล้วพิจารณาด้วยมัคคะอริยสังขังนั้น”

เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเป็นองค์สุดท้ายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เห็นไหม มันอยู่ที่ตรงนี้หรือ มันอยู่ที่ภาวนามยปัญญาตรงนี้ต่างหากมันถึงจะเป็นความจริงขึ้นมาในหลักของศาสนา นี่ถึงเป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความเป็นจริงใจ ไม่ใช่เป็นด้วยความตะแบงใจ เกิดมาในท่ามกลางศาสนา เกิดมาเป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วก็ทำลายมันไปทั้งตั้งแต่ข้างล่างถึงข้างบน ทำลายถึงแก่นของศาสนา ทำลายถึงวิธีการจะเข้าถึงศาสนาไป แล้วยังว่าตัวเองจะจรโลงศาสนา ตัวเองจะส่งเสริมศาสนาไป

เป็นผู้ที่รักใคร่ศาสนา อยากจะสงวนรักษาศาสนา เป็นตัวทำลายอยู่ซัดๆ ไม่รู้เลย เพราะทำลายหลักการอันนี้ไป ทำลายหลักการที่ว่าแม้แต่จิตฟ่องใสนี้มันเป็นแค่เริ่มพื้นฐานตั้งแต่อาพาธดาบส อุทกดาบสสอนเจ้าชายสิทธัตถะมาแล้ว เจ้าชายสลัดทิ้งมาต่างหาก สลัดทิ้งไปเพราะมันไม่ใช่ทางไป ถึงต้องมาเริ่มอานาปานสติใหม่ มาบุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ แล้วก็อัสวักขญาณต่างหาก อัสวักขญาณชำระจิตนั้นหลุดออกไป วิมุตติสุขอันนี้เป็นแก่นของศาสนา

นี่เงาเรื่องของตัวศาสนา นี่คือตัวจริง แล้วใครต้องไปร้องกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายรัฐธรรมนูญเกิดเมื่อในปีนี่เอง ศาสนานี้ ๒,๕๐๐ ปีมาตลอด จรรโลงให้เกิดพระอริยสาวก เกิดพระอรหันต์เป็นช่วงๆ มาตลอด รัฐธรรมนูญนี่เพิ่งเกิดเมื่อปีนี่ อายุมันต่างขนาดไหน? ความคงทน ความเป็นจริง ความเป็นสัจจะ มหาศาลเลยต่างกัน แต่ก็อ้างกันเพื่อเอาตัวรอดไป อ้างกันมันถึงว่าเริ่มเห็นตั้งแต่เจตนา การเห็นตรงนี้เห็นเจตนาทั้งหมดเลย ว่าเจตนาที่มันมีอะไรแฝงมาตลอด แล้วพอถึงจนตรอกจนมุมก็เปิดออกมาให้เห็นตามหลักความจริงว่าอันนี้ นี่ออกมาให้เห็นว่าเจตนาของตัวเป็นอย่างไร เจตนาของตัวที่สะสมไว้ ที่ปกปิดไว้ไง

แต่ในเมื่อเจอไฟเผาเข้าไป ทองเจอไฟมันยิ่งหลอมให้สุกใสไง นี่เจอการตรวจสอบเข้าไป วังหนีไป เจอการตรวจสอบไป ตะแบงออกไปศาลรัฐธรรมนูญ ไม่ตะแบงกลับเข้ามาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมวินัยอันนี้ มันต้องคุยกัน ตรงนี้สิ ธรรมและวินัย ต้องซื้อสัตย์กับธรรมวินัย ต้องซื้อสัตย์กับพ่อของตัวสิ ซื้อสัตย์กับองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ

ได้เทศมา เพศของสงฆ์มา ได้การบำรุงรักษามาจากบริษัท ๔ ได้การบำรุงรักษา ได้การ ส่งเสริมมาจากบริษัท ๔ เกิดขึ้นมาในศาสนา แล้วก็เหยียบกันไปหมดเลย เหยียบหัวศาสนาไป หรือ? เหยียบหัวครูบาอาจารย์ไปอย่างนั้นหรือ? นั่นหรือเป็นผู้มีธรรม? ข้ามพ้นจากในศาสนา นี้ ออกไปเอาข้างนอกไป อ้างอิงกันไปเรื่อย อ้างอิงกันไปเรื่อย ไม่ใช่ความจริงหรอก เพียงแต่มัน จริงอยู่ เรารู้ว่ามันไม่จริงมาตลอด เพียงแต่การแสดงออกมันเห็นชัดไป

นี่มันเป็นการสั่งสอนสังคมจริงๆ สังคมชาวพุทธ ไม่ใช่ตื่นกันแต่รูปแบบ เห็นข้างนอก สวยๆ งามๆ ตื่นแต่รูปแบบ เอารูปแบบมาคล้อง เอากระดูกมาคล้องคอ เนื้อไม่ได้กิน หนังไม่ได้ รongหนัง เอากระดูกมาแขวนคอไว้เลย ฉะนั้นเป็นชาวพุทธในเชิงปฏิบัติ เอารูปแบบมาแขวนไว้ เฉยๆ ใจ ก็เอากระดูกมาแขวนคอ เนื้อของศาสนาไม่ได้ลิ้มรสเลย เนื้อของธรรมใจ ใจจัดผ่อง ใสๆ ขอให้มันเป็นเถิด

สมัยปัจจุบันนี้มันไม่ได้เลยละ สมัยก่อนพุทธกาลมันมีอยู่มหาศาล จิตพื้นฐานนี้เป็นผู้ที่มี สมาธิอยู่แล้ว หาทางออกอยู่แล้ว เพราะคนทุกคนหาทางออก เพราะความสุขมันมีอยู่แค่นั้นแหละ แต่เดี๋ยวนี้มันหลง หลงไปตามโลกไป ถึงว่าจิตผ่องใสให้มันได้ขึ้นมา มันก็ยังว่าพออยู่ พอกิน ทำให้จิตนี้มีความสุข มีความอยู่ได้ใจ แต่มันไม่ใช่แก่นของศาสนาหรอก แก่นของศาสนา คือมัลละอริยสังขัจจต่างหาก มรรค ๘ เครื่องดำเนินให้พ้นจากทุกข์ต่างหาก มรรคตัวนี้แล้วเกิดขึ้น ไม่ใช่มรรคนี้เอา ไม่ใช่มรรคแต่งตั้ง ไม่ใช่มรรคระบบ มรรคจัดตั้ง มรรคคิดขึ้นมาให้มันเป็น มรรคไป มรรคนั้นมรรคมีเราคิดไป

พยายามเปรียบเทียบมานะ ในมรรคของโลกเขา เห็นไหม สัมมาอาชีวะ ประกอบอาชีพ ชอบ ทำงานชอบด้วยมรรค มรรคนั้นมรรคหยาบๆ มันไม่ใช่อริยมรรค มันไม่ใช่บุคคล ๘ จำพวก ที่เดินโศดาปัตติมรรคนู่นนะ ใจมรรคอย่างนี้ เพียงแต่ว่าดึงออกมาเปรียบเทียบมาให้เป็นการ คำรงชีวิตอยู่ของโลกเท่านั้นเอง แต่มรรคที่เป็นความจริง มัลละอริยสังขัจจภายในนั้นมาเลี้ยงใจ

ชอบ อารมณ์ที่เกิดขึ้นในใจเล็งใจชอบ อารมณ์ที่เกิดขึ้น แล้วมักจะทำลายมัน ทำลายอาหารที่ใจกินนั้นจากทุจริตเป็นสุจริตใจ ทำลายอารมณ์ความคิดอันนั้นนะ

ผู้ที่มีมรรค ผู้ที่ทำลายความทุจริตของใจแล้ว มันจะเห็นผ่องใสอะไรของมันขึ้นมาในหัวใจอีกล่ะ? ในเมื่อมันทำลายอารมณ์ทั้งหมดเลย มันหมดจากความผ่องใสไปทั้งสิ้น เพราะความผ่องใสนั้นมันยังไม่รู้ว่าอันนี้ทุจริตหรือสุจริต เพราะความผ่องใสมันเป็นกลางอยู่ มันเป็นสังโยชน์ไง สังโยชน์ที่มันอยู่เฉยๆ ไม่มีเจตนาความคิดถูกผิดใจ ใจพอออกมาเป็นโลก โกรธหลงแล้วถึงเป็นความผิดไป

นั่นนะมันทำลายตัวที่ตั้งอยู่ก่อน ก่อนที่เป็นทุจริตหรือสุจริตตัวนั้น ทำลายออกทั้งหมดเลย นั่นนะมักจะอริยสังขังทำลายตรงนั้น ศาสนาพุทธถึงเป็นศาสนาที่ประเสริฐ ศาสนาที่ยอดเยี่ยม ยอดจริงๆ เกิดขึ้นมาท่ามกลางศาสนา มันควรจรรโลงศาสนาให้ตามความเป็นจริง ศาสนาจะได้อยู่ยั่งยืนตลอดไป คุ้มกันไป ไม้กันไป รักศาสนาทุกคน แล้วก็เหยียบกันไปทุกคน ไม่มีใครรู้จริงซักคนหนึ่ง